

UNIVERSITATEA "OVIDIUS" DIN CONSTANȚA

ȘCOALA DOCTORALA DE ȘTIINȚE UMANISTE

DOMENIUL DE DOCTORAT: FILOLOGIE

## **REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT**

### **GENDER AND ETHNIC IDENTITY IN AUTOBIOGRAPHIES BY CONTEMPORARY NATIVE AMERICAN WOMEN WRITERS**

**GEN ȘI IDENTITATE ETNICĂ ÎN AUTOBIOGRAFIILE  
SCRIITOARELOR NATIV-AMERICANE CONTEMPORANE**

Conducător de doctorat  
Prof.univ.dr. em. Adina Ciugureanu

Student-doctorand  
Vasile (Epifan) Mihaela-Liliana

CONSTANTA, 2021

# **CUPRINS**

## **INTRODUCERE**

### **CAPITOLUL 1**

#### **CADRU TEORETIC: FEMINISM, ECOFEMINISM ȘI ETNO-CRITICĂ**

##### **1.1. Introducere**

##### **1.2. Feminism: Formarea identității prin scrieri**

##### **1.3. Ecofeminism: Conservarea naturii - cultivarea sinelui**

##### **1.4. Etno-critică: Voci decolonizatoare nativ-americane**

##### **1.5. Concluzie**

### **CAPITOLUL 2**

#### **”SUNTEM UNIȚI PRIN APĂ ȘI FOC”: FORMAREA IDENTITĂȚII NATIV AMERICANE ÎN MEMORIILE LUI LESLIE MARMON SILKO, LOUISE ERDRICH, LINDA HOGAN ȘI JOY HARJO**

##### **2.1. Introducere**

##### **2.2. Pământurile natale**

##### **2.3. Limbă și arta povestirii**

##### **2.4. Genealogii, patrimoniu cultural, revitalizare**

##### **2.5. Concluzie**

### **CAPITOLUL 3**

#### **“CU ACESTE POVEȘTI VOM SUPRAVIEȚUI”: RECUPERAREA CULTURILOR TRIBALE ÎN MEMORIILE LUI LESLIE MARMON SILKO, LOUISE ERDRICH, LINDA HOGAN ȘI JOY HARJO**

##### **3.1. Introducere**

##### **3.2. Combaterea stereotipurilor**

##### **3.3. Reinterpretarea miturilor**

##### **3.4. Reconstruirea identității prin tradiții tribale**

##### **3.5. Concluzie**

## **CAPITOLUL 4**

**“FEMEILE SUNT PUTERNICE, PUTERNICE,  
EXTRAORDINAR DE PUTERNICE”: REAFIRMAREA  
PUTERII FEMININE NATIV AMERICANE ÎN  
AUTOBIOGRAFIILE LUI LESLIE MARMON SILKO, LOUISE  
ERDRICH, LINDA HOGAN ȘI JOY HARJO**

**4.1. Introducere**

**4.2. Rolul femeilor în cadrul familiei și al comunității**

**4.3. Femeile și identitatea lor ca scriitoare**

**4.4. Concluzie**

## **CAPITOLUL 5**

**“E DE DATORIA NOASTRĂ SĂ NE IUBIM RECIPROC,  
OAMENI, ANIMALE, ȘI PĂMÂNT”: PERSPECTIVE  
ECOFEMINISTE ÎN AUTOBIOGRAFIILE LUI LOUISE  
ERDRICH, LINDA HOGAN ȘI JOY HARJO**

**5.1. Introducere**

**5.2. Violența și dezvoltarea economică**

**5.3. Sănătatea mediului și identități puternice**

**5.4. Concluzie**

**CONCLUZIE**

**BIBLIOGRAFIE**

## REZUMAT

**Cuvinte cheie:** autobiografie, identitate nativ-americană, roluri de gen, fragmentarea sinelui, stereotipuri, moștenire culturală, pământ ancestral, reafirmare, natură, dezvoltare economică, statutul social al femeilor.

Această teză de doctorat analizează două probleme principale asupra cărora se concentrează scriitoarele nativ-americane în autobiografiile lor. În primul rând, cercetarea actuală discută identitatea etnică, identificând componentele majore ale identității nativ-americane, cum ar fi descendența, moștenirea culturală, pământul și limba ancestrală, iar în al doilea rând, se concentrează pe gen, evidențiind statutul și rolurile femeilor în cadrul societății. Prin asocierea viziunilor tradiționale nativ-americane asupra lumii cu abordări teoretice euro-americane, cum ar fi feminismul și ecofeminismul, susțin că scriitoarele nativ-americane explorează problemele actuale care afectează societatea euro-americană și, în special, propriile comunități indigene, și anume denigrarea femeilor și distrugerea mediului. De asemenea, demonstrez că femeile nativ-americane includ cunoașterea tribală ancestrală în scrierile lor autobiografice pentru a sublinia necesitatea schimbării în comunitate per ansamblu, arătând că femeile nativ-americane trăiesc într-o lume în care trebuie să se confrunte cu stereotipurile euro-americane care proiectează asupra acestora fie imaginea unei "femei de moravuri ușoare" fie a unei "prințese nobile". Acest lucru erodează poziția lor tradițională tribală puternică, prin pierderea respectului bărbaților nativ-americani, consecință a colonizării și a adoptării căilor și viziunilor societății patriarhale euro-americane.

Pornind de la afirmația lui Helen Cixous că „imagarul femeilor este inepuizabil, precum muzica, pictura, scrierea: fluxul lor de fantezii este incredibil” („Laugh of the Medusa” [Râsul Meduzei] 876), această cercetare arată, de asemenea, că autobiografiile femeilor nativ-americane sunt exemple ale imaginației și inteligenței lor vii, deoarece își descriu atât experiențele, sentimentele și gândurile interioare, cât și trecutul lor istoric traumatizant și tradițiile tribale, folosind diverse tehnici și procedee pe care le combină în mod original.

Sursele primare folosite în cercetare includ autobiografiile femeilor nativ-americane contemporane, și anume: *Storyteller* (1981) de Leslie Marmon Silko, *The Blue Jay's Dance: A Birthyear* (1995) de Louise Erdrich, *The Woman Who Watches over the World*

(2001) de Linda Hogan, și *Crazy Brave: A Memoir* (2012) de Joy Harjo. Aceste patru scriitoare sunt renumite pentru lucrările lor inedite și pătrunzătoare, fiind recunoscute în prezent ca parte a canonului literar Nativ American.

Cercetarea se bazează pe o abordare etno-critică și demonstrează că viziunea tradițională tribală a Nativilor Americani nu este doar inclusă în lucrările indigene pentru a asigura supraviețuirea tribului, ci este folosită și ca mijloc de inițiere a schimbării. Perspectivile feministe care coincid cu cele nativ-americane subliniază statutul actual al femeilor din comunitățile tribale.

Teza este structurată în cinci capitole, fiecare capitol concentrându-se pe diferite probleme pe care femeile scriitoare nativ-americane le-au inclus în autobiografiile lor, cum ar fi (re)construirea identității, viziunea tradițională tribală, rolurile de gen și conservarea mediului.

Primul capitol intitulat „Cadru teoretic: feminism, ecofeminism și etno-critică” identifică principalele perspective teoretice care sunt aplicate analizei corpusului în următoarele capitole. În introducerea capitolului teoretic, sunt abordate preocupările privind legătura dintre feminism și perspectivele nativ-americane. În timp ce academicieni precum Devon Abbot Mihesuah (2003) susțin că: „introducerea vieților și valorilor complexe ale nativilor în discursul feminist va crea obligatoriu confuzie în ceea ce privește înțelegerea experiențelor femeilor”(5), alți intelectuali nativi, precum Paula Gunn Allen (1992) consideră această intercalare ca fiind „esențială” datorită predominanței „modurilor de conștiință paternaliste, dominant masculine” (295) care caracterizează domeniul literar nativ-american. În ciuda preocupărilor cu privire la aplicabilitatea feminismului la statutul actual al femeilor nativ-americane, faptul că acestea se confruntă în continuare cu discriminarea atât din partea societății euro-americane, cât și din partea tribală este incontestabil și trebuie analizat. De asemenea, pe baza interpretării de către Morwenna Griffiths a termenului „identitate de sine”, se demonstrează că sentimentele și emoțiile interioare, precum și valorile culturale sunt părți componente ale luptei femeilor pentru afirmarea unei identități de sine care respinge normele patriarhale.

Subcapitolul intitulat „Feminismul: formarea identității prin scrieri” prezintă principalele concepte feministe care au aplicabilitate în analiza luptei femeilor nativ-americane împotriva discriminării. Începând cu definiția lui Simone de Beauvoir conform căreia „femeia” este percepută ca „Celălalt” în societate (*The Second Sex*, 1956), am introdus și alte viziuni ale „femeii” pentru a arăta că, în timp ce femeile euro-americane au reușit să combată percepția de imagine a "Celuilalt", femeile nativ-americane se confruntă

în continuare cu această imagine stereotipică din partea societății majoritare. Discuția se concentrează, de asemenea, pe alte concepte importante, cum ar fi genul și rolurile de gen, unde sunt evidențiate principalele diferențe de perspectivă. Femeile nativ-americeane nu s-au implicat niciodată în analiza „genului” din punct de vedere psihologic. Mai exact, acestea interpretează „genul” din perspectivă tribal tradițională, conform căreia rolurile bărbaților și a femeilor au fost clar delimitate, iar femeile au fost respectate pentru abilitățile lor de a menține stilul de viață. Subcapitolul arată, de asemenea, modul în care stereotipurile influențează procesul de formare a identității și evidențiază principalele stereotipuri legate atât de femeile euro-americeane, cât și de femeile nativ-americeane. Prima parte a capitolului se încheie cu o paralelă între conceptul „mestiza consciousness” al Gloriei Anzaldúa și modul creativ al femeilor nativ-americeane de recuperare a tradiției și de (re)construcție a identității.

În „Ecofeminism: Conservarea naturii- cultivarea sinelui” sunt prezentate principalele teorii ecofeministe referitoare la protecția mediului care concordă cu viziunea tradițională a nativilor americani. În studiul scris de Vandana Shiva și Maria Mies, intitulat *Ecofeminism* (2014), principalele argumente ecofeministe discutate includ: asocierea femeie-natură, dezvoltarea industrială și consecințele acesteia asupra femeilor și comunităților marginale, precum și legătura dintre patriarhat și societatea capitalistă. Pe baza acestor trei puncte principale și a altor perspective ecofeministe avansate de Val Plumwood și Catriona Sandilands, cercetarea arată că perspectiva tradițională a nativilor americani cu privire la menținerea unei relații echilibrate între oameni și natură este propagată de către activiștii de mediu în întreprinderile lor privind conservarea naturii. De asemenea, argumentele lui Shiva și Mies cu privire la dezvoltarea industrială și tehnologică și efectele sale negative asupra comunităților marginale sunt utilizate pentru a descrie condiția actuală a femeilor nativ-americeane și a comunităților tribale, și anume distrugerea stilurilor lor de viață durabile datorită expansiunii teritoriale și creșterea numărului de probleme de sănătate cu care se confruntă populația nativă din cauza utilizării rezervațiilor ca situri de deșeuri.

Partea „Etno-critică: Voci decolonizatoare nativ-americeane” prezintă principalele argumente ale activismului autorilor și criticilor nativ-americieni. Subcapitolul demonstrează că autorii nativ-americieni includ viziunile tradiționale tribale în lucrările lor în vederea combaterii concepțiilor greșite cu privire la populația nativ-americană ca fiind în strânsă legătură cu natura sau ca fiind dispărută într-un mod tragic. De asemenea, folosind argumentele autorilor nativ-americieni, precum Winona LaDuke (Ojibwe), Paula Gunn

Allen (Laguna Pueblo), Devon Abbot Mihesuah (Choctaw) și Lee Maracle (Cree / Salish), potrivit cărora femeile nativ-americane se confruntă în prezent cu discriminarea de gen atât din partea societății de masă, cât și din partea societăților indigene, subcapitolul arată că interesul pentru reafirmarea identității acestora pe baza rolurilor de gen tradiționale este în continuă creștere.

În cel de-al doilea capitol al tezei, intitulat „Suntem uniți prin apă și foc”<sup>1</sup>: Formarea identității nativ-americane în memoriile lui Leslie Marmon Silko, Louise Erdrich, Linda Hogan și Joy Harjo” este analizată fiecare componentă de formare a identității nativ- americane. Pornind de la afirmațiile lui Julia Watson și Sidonie Smith, Linda Anderson, Arnold Krupat, Hertha Sweet Wong, capitolul începe cu o trecere în revistă a asemănărilor și diferențelor dintre perspectivele nativ-americane și cele occidentale în ceea ce privește concepte precum „identitate” și „autobiografie”. Teza subliniază că, din moment ce atât nativ-americanii cât și afro-americanii au înfruntat experiențe istorice extrem de traumatizante, aceste grupuri împărtășesc etape comune în procesul de formare a identității. Modelul de reafirmare a identității propus de William Cross și aplicat grupului etnic afro-american constă în următoarele etape: a) întâlnirea prealabilă, în care oamenii adoptă normele societății de masă fără a ține cont de originea lor etnică, b) etapa întâlnirii, când traumele personale duc la interpelarea sinelui, c) etapa de imersiune-emersiune, atunci când oamenii își dezvoltă interesul pentru originea lor etnică, dar încă înfruntă anumite insecurități, și d) etapa de internalizare, când oamenii ajung la o stare de echilibru al sinelui. Deși există similitudini în ceea ce privește procesul de construire a identității nativ-americane și cel al identității afro-americane, capitolul subliniază și diferențele dintre aceste două grupuri, precum: eterogenitatea tribală, moștenirea culturală mixtă, diferențele pe linie genealogică, influențele psihologice și modelele ancestrale nativ-americane feminine care stau la baza acestui proces de reafirmare a identității. În ceea ce privește conceptul de „autobiografie”, acesta este discutat atât din punct de vedere al asemănărilor și deosebirilor dintre narațiunile autobiografice occidentale și cele nativ-americane, cât și din punct de vedere al tehnicilor și procedeele utilizate de către scriitoarele nativ-americane precum arta povestirii, reinterpretarea miturilor și a poveștilor tribale, utilizarea de referințe istorice și identificarea cu comunitatea tribală în vederea abordării problematicii cu privire la fragmentarea identității.

---

<sup>1</sup> Joy Harjo, *Crazy Brave: A Memoir* (New York, London: W.W. Norton & Company, 2012) 30.

Partea „Pământurile natale” discută importanța pământului în construcția identității nativ-americane, după cum este prezentată în cele patru autobiografii ale scriitoarelor indigene. Pe baza argumentelor lui Linda Krumholz conform cărora *Storyteller* (1981) de Leslie Marmon Silko funcționează ca un ritual de inițiere pentru cititorul non-nativ și ca bază de (re)afirmare a identității pentru nativ-americani, analiza se concentrează pe „Storyteller” și „A Geronimo Story” pentru a sublinia importanța pământului ancestral în construcția identității nativ-americanilor. „Storyteller” prezintă o paralelă între natura în prag de fatalitate și personajele povestirii pentru a arăta că identitățile extreme bazate fie pe respingerea totală a schimbării, fie pe adoptarea noilor căi duc la fragmentare. De asemenea, în „A Geronimo Story” pământul și natura sunt descrise ca oferind îndrumare celor care apreciază și respectă elementele constitutive ale acestora. *The Woman Who Watches over the World* (2001) de Linda Hogan subliniază puterile curative ale pământului prin crearea unui „Eu” în corelație profundă cu mediul natural. De asemenea, referințele lui Joy Harjo la interconectivitatea dintre oameni și natură în *Crazy Brave: A Memoir* (2012) și structurarea autobiografiei în puncte cardinale evidențiază respectul autoarei față de pământ și importanța sa vitală în reafirmarea identității nativ-americane.

Subcapitolul „Limba și arta povestirii” subliniază rolul vital pe care îl are limba ancestrală în construcția identității nativ-americane. Subcapitolul demonstrează că, deși scrise în engleză, scriitoarele nativ-americane perpetuează caracteristicile tradiționale ale limbilor tribale, cum ar fi oralitatea narării și complexitatea metaforică. În *The Blue Jay's Dance: A Birthyear* (1995), Erdrich corelează identitatea de scriitoare cu limba ancestrală din care provine forța creativă. În „A Geronimo Story”, Leslie Marmon Silko demonstrează că limba și tradiția orală a narării funcționează ca rezervor de cunoaștere tribală transmisă de la o generație la alta. Pe parcursul întregii autobiografii a lui Linda Hogan se evidențiază faptul că limba și arta povestirii sunt strâns legate de crearea unui „eu”, autoarea făcând referire la copilăria ei traumatizantă și la lipsa de istorii și povești tribale care au condus la crearea unui sine fragmentat.

Ultima parte a capitolului, intitulată „Genealogii, patrimoniu cultural, revitalizare” pune accent pe celebrarea de către femeile Nativ Americane a descendenței lor indigene. Subcapitolul demonstrează că patrimoniul cultural și tradiția sunt componente majore ale identității nativ-americane și că femeile indigene se bazează pe rezistența de care au dat dovadă predecesorii lor pentru a-și reconstitui sinele fragmentat. În ceea ce privește patrimoniul cultural, Erdrich, Silko, Hogan și Harjo includ numeroase referințe la valorile tradiționale tribale, cum ar fi interconectivitatea dintre oameni și predecesori sau natură,



respectul față de forța naturii, identificarea cu istoria și comunitatea tribală și capacitatea de a menține viziunea tribală vie, adaptându-se, în același timp, la noi moduri de viață.

Al treilea capitol al tezei intitulat „Cu aceste povești vom supraviețui”<sup>2</sup>: Recuperarea culturilor tribale în Memoriile lui Leslie Marmon Silko, Louise Erdrich, Linda Hogan și Joy Harjo” arată că narațiunile autobiografice ale scriitoarelor nativ-americeane se bazează pe perspective tribale tradiționale, pe elemente de formare a identității nativ-americeane, includ referințe istorice pentru a contracara stereotipurile legate de populația nativilor americani și pentru a crea metode de reafirmare a unei identități puternice. În introducerea capitolului, analiza termenului „stereotip” (Berinski și Mendelberg) este folosită pentru a demonstra că stereotipurile create de literatura colonială referitoare la nativii americani persistă încă în mintea oamenilor.

În subcapitolul intitulat „Combaterea stereotipurilor”, analiza memoriilor scriitoarelor nativ-americeane demonstrează că acestea includ referințe la modurile de viață în rezervații pentru a combate stereotipul cu privire la legătura foarte strânsă dintre nativi și pământ. În autobiografia lui Silko, *Storyteller*, se regăsește expresia peiorativă „squaw man”, care arată atitudinea discriminatorie față de bărbații non-nativi căsătoriți cu o femeie nativă. Deși „squaw” este folosit pentru a face referire la femeile de moravuri ușoare de origine nativ-americană, este evidențiat faptul că acest cuvânt înseamnă de fapt „femeie” în limbile indigene. Paralelele lui Erdrich între modurile de viață euro-americeane și cele nativ-americeane evidențiază ironia din spatele portretizării populației native ca fiind primitivă, datorită respectului lor față de natură, în timp ce populația euro-americană se încredea în diverse superstiții. Subcapitolul arată, de asemenea, că autobiografia lui Erdrich combate stereotipurile euro-americeane cu privire la femeile contemporane ca fiind „Power Mother(s)” (65), prezentându-și experiențele epuizante legate de creșterea unui copil. În autobiografia lui Joy Harjo, *Crazy Brave: A Memoir* (2012), sunt incluse referințe la situații în care autoarea a fost întotdeauna plasată la masa de mărgelă în școala primară sau referințe la portretizările războinicilor nativi în filme, pentru a arăta ignoranța de care dă dovadă populația euro-americană cu privire la națiunile indigene și tradițiile lor tribale.

În „Reinterpretarea miturilor”, analiza relevă faptul că referințele lui Erdrich la Manitous (spirit Ojibwa), includerea în *Storyteller* a zeităților feminine precum Grandmother Spider (mit al creației Laguna Pueblo) sau Yellow Woman (zeitate feminină a națiunii tribale Laguna) evidențiază rolul miturilor în construirea identității nativ-

---

<sup>2</sup> Leslie Marmon Silko, *Storyteller* (New York: Arcade Publishing, 1981) 247.

americane, precum oferirea de îndrumare și viziune a lumii înconjurătoare. Crearea de către Joy Harjo a metaforelor ce conțin elementele apă și foc subliniază, de asemenea, celebrarea de către autoare a descendenței sale Mvskoke, identificarea ei cu miturile de creație Mvskoke și adoptarea rolului povestitorului în vederea asigurării supraviețuirii tribale.

Subcapitolul „Reconstruirea identității prin tradiții tribale” arată că scriitoarele native participă activ la menținerea tradițiilor tribale și subliniază rolul lor puternic în construirea unei conștiințe de sine echilibrată. Alegerea lui Erdrich de a fi asistată de o moașă pe parcursul sarcinii, de exemplu, structurarea autobiografiei sale în perioade sezoniere de timp și referințele la doctrina creștină ca fiind prohibitivă subliniază internalizarea viziunii tradiționale Ojibwa, prin care luptă pentru a asigura supraviețuirea tribului. Sunt, de asemenea, analizate modalitățile prin care Hogan și Harjo mențin perspectivele tribale tradiționale pentru a asigura supraviețuirea tribală și pentru a indica valorile tribale precum interconectivitatea sau perceperea ciclică a timpului.

Capitolul patru al disertației intitulat „Femeile sunt Puternice, Puternice, Extraordinar de Puternice”<sup>3</sup>: Reafirmarea puterii feminine nativ-americane în Autobiografiile lui Silko, Erdrich, Hogan și Harjo” demonstrează că textele autobiografice analizate reprezintă cadrul de reafirmare a unei identități feminine puternice, din moment ce fiecare autoare include relatări despre discriminarea societății de masă, dar și despre vindecarea traumei prin tradiție. În ciuda diferențelor de opinie cu privire la aplicabilitatea feminismului asupra activismului femeilor native, capitolul relevă faptul că lucrările scriitoarelor indigene abordează discriminarea de gen și erodarea rolurilor tradiționale tribale în contextul prosperității comunitare și al supraviețuirii națiunii tribale.

Partea „Rolurile femeilor în cadrul familiei și al comunității” din capitol discută statutul femeilor native atât în societatea euro-americană, cât și în comunitățile indigene. În ceea ce privește perspectiva euro-americană asupra femeilor, se demonstrează că Erdrich combate punctele de vedere euro-americane conform cărora femeile sunt responsabile de creșterea copiilor și conform cărora nașterea ca proces este o experiență traumatică, evidențiind, în același timp, celebrarea vieții din perspectivă nativ-americană. Consecințele impunerii patriarhatului asupra națiunilor tribale și experiențele traumatizante ale femeilor native, precum violența domestică, sărăcia și sterilizarea forțată sunt câteva dintre relatările incluse în memoriile lui Harjo și Hogan care subliniază statutul

---

<sup>3</sup> Louise Erdrich, *The Blue Jay's Dance: A Birthyear* (London: Harper Collins Publishers, 1995) 12.

contemporan al femeilor indigene în cadrul societății largi. Din perspectivă tradițională nativ-americană, analiza autobiografiilor scriitoarelor native arată că valorile tradiționale precum asigurarea asistenței și îngrijirii celor vulnerabili (în „Lullaby”), celebrarea sexualității și a fertilității femeilor (în „Yellow Woman”) ) și egalitatea de gen (în memoriile lui Erdrich) sunt prezentate ca fiind nucleul viziunii tribale tradiționale. De asemenea, subcapitolul subliniază importanța fiecărui ciclu de viață în tradiția Nativ Americană după cum reiese din memoriile lui Silko, Erdrich, Harjo și Hogan. Relația mamă-fiică în culturile native reprezintă o etapă de învățare a valorilor tradiționale pentru femeile tinere. În timp ce Erdrich și Silko subliniază cunoștințele valoroase transmise lor de către bunici, Harjo și Hogan prezintă efectele dezastruoase ale lipsei inițierii în viața tribală de către o prezență feminină în vârstă, cum ar fi abuzul de alcool, relațiile abuzive și o conștiință de sine fragmentată. Analiza arată că în autobiografiile lui Erdrich, Silko, Hogan și Harjo rolurile tradiționale ale bunicilor era supravegherea copiilor, poveștile spuse acestora, formarea lor ca păstrători ai tradiției și istoriei tribale prin care se pun bazele identității nativ-americane în tânăra generație.

În subcapitolul „Femeile și identitatea lor ca scriitoare”, se arată că scriitoarele native aleg autobiografia ca formă de auto-exprimare pentru a ilustra mai bine statutul lor actual de cetățeni moderni cu o viziune tradițională tribală asupra vieții și pentru a combate portretizarea lor ca victime ale societății. Pornind de la argumentele lui de Beauvoir cu privire la femei ca fiind interesate să creeze mai degrabă decât să distrugă, analiza autobiografiei lui Erdrich, *A Blue Jay's Dance: A Birthyear* (1995), evidențiază că maternitatea nu a constituit o temă majoră în literatură și că atunci când femeile scriitoare devin mame, sinele nou format acaparează celălalt ”eu” în calitate de autoare, explicându-se astfel numărul mic de opere literare scrise de mame. Pornind de la afirmația lui Cixous cu privire la procesul creativ de scriere ca menținând vocea și identitatea femeilor vie, analiza autobiografiilor lui Harjo și lui Hogan relevă faptul că scriitoarele nativ-americane consideră, de asemenea, procesul de scriere ca o formă de revitalizare a sinelui.

Ultimul capitol, intitulat ”’E de datoria noastră să ne iubim reciproc, oameni, animale, și pământ’<sup>4</sup>: Perspective ecofeministe in Autobiografiile lui Louise Erdrich, Linda Hogan și Joy Harjo”, face o paralelă între perspectivele nativ-americane și cele ecofeministe și evidențiază perpetuarea de către scriitoarele nativ-americane a viziunilor tribale tradiționale cu privire la natură și accentuarea acestor puncte de vedere ca bază de

---

<sup>4</sup> Linda Hogan, *The Woman Who Watches over the World* (New York, London: W. W. Norton & Company, 2001) 29.

reafirmare a unui sine puternic. Pe baza teoriei lui Karen Warren, introducerea capitolului prezintă perspectiva ecofeministă cu privire la legătura dintre mediu și femei ca fiind triplă: în primul rând, distrugerea mediului este resimțită în mod acut de femeile din comunitățile marginale; în al doilea rând, rolurile femeilor de administratori ai gospodăriei și furnizori de servicii de îngrijire sunt strâns legate de problemele de mediu și, în al treilea rând, societatea actuală continuă să perpetueze normele și valorile patriarhale.

Subcapitolul intitulat „Violența și dezvoltarea economică” identifică efectele negative ale dezvoltării economice asupra poporului Nativ American. Argumentul lui Vandana Shiva conform căruia dezvoltarea economică adâncește discrepanțele existente dintre bogați și săraci, precum distrugerea stilurilor de viață tradiționale durabile și pauperizarea grupurilor deja marginalizate s-a dovedit a fi o realitate pentru poporul Nativ American. Referințele lui Linda Hogan la construcția parcului aerian Ardmore pe terenul Chickasaw sau a centralei hidroelectrice pe terenurile națiunilor Cree și Inuit care au dus la pierderea locuințelor, terenurilor, stilurilor de viață, la sărăcie și chiar la sinucideri arată consecințele dezvoltării economice resimțite de nativii americani. Viziunile societății capitaliste cu privire la comunitățile marginalizate ca fiind dispensabile sunt evidențiate de Erdrich prin ridiculizarea oamenilor care dețin parcuri de vânătoare de dimensiuni mai mari decât o rezervație nativă.

În „Sănătatea mediului și identități puternice”, analiza subliniază interpretările euro-americane și cele nativ-americane cu privire la asocierea femeie-natură. Potrivit lui Carolyn Merchant, asocierea femeilor cu natura, fie subliniază sălbăticia lor, fie latura lor iubitoare și atentă, funcționând astfel ca un mecanism de subjugare. Subcapitolul arată că respectul față de femei al societăților tribale native pentru cunoașterea ecosistemelor și puterea lor de creație este subliniat în toate cele patru autobiografii ale scriitoarelor nativ-americane. Atât referințele lui Hogan, cât și cele ale lui Erdrich, la puterile curative ale naturii și conexiunea acestora cu conștiința de sine a oamenilor subliniază baza puternică a reafirmării identității femeilor pe care valorile și viziunile tradiționale Nativ Americane le pot oferi. De asemenea, relația dintre oameni și animale este recunoscută în memoriile lui Erdrich, Hogan și Harjo ca fiind foarte puternică. Scriitoarele nativ-americane creează paralele între animale și istoriile națiunilor lor. Spre exemplu, violul unei rațe de către zece rățoi, pierderea unui mânz și bătăile îndurate de iapă sunt incluse în autobiografiile autoarelor nativ-americane pentru a arăta că lecțiile pe care oamenii le pot învăța de la animale includ rezistența și neînfricarea, necesare oricărui nativ.

Ultimul capitol demonstrează faptul că memoriile femeilor nativ-americane oferă o descriere realistă a vieții contemporane a femeilor native, acestea confruntându-se în mod constant cu marginalizarea din partea societății largi. Cu toate acestea, autoarele resping rolul de victimă și, subliniind legătura profundă dintre natură și femei, creează autobiografii în care evidențiază o conștiință de sine puternic bazată pe tradiție.

Teza demonstrează că autobiografiile scriitoarelor nativ-americane funcționează ca mijloace de emancipare pentru femeile indigene în lupta împotriva atitudinilor discriminatorii ale societății euro-americane și împotriva internalizării modelului patriarhal de către bărbații nativi. Analiza autobiografiilor selectate arată, de asemenea, că acestea reflectă abilitățile femeilor nativ-americane de a reconstitui identități bazate pe tradiție și de a asigura supraviețuirea culturală tribală tradițională.

## **Bibliografie selectivă**

### **A. Surse primare**

Erdrich, Louise. *The Blue Jay's Dance: A Birthyear*. London: Harper Collins Publishers, 1995.

Harjo, Joy. *Crazy Brave: A Memoir*. New York: W.W. Norton & Company, 2012.

Hogan, Linda. *The Woman Who Watches over the World. A Native Memoir*. London and New York: W.W. Norton & Company, 2001.

Marmon Silko, Leslie. *Storyteller*. New York: Arcade Publishing, 1981.

### **B. Surse secundare**

#### **1. Studii teoretice**

Anderson, Linda. *Autobiography*. 2<sup>nd</sup> ed. London: Routledge, 2011.

Andalucía, Gloria. *Borderlands / La Frontera: The New Mestizo*. San Francisco: Aunt Lute Books, 1987.

Butler, Judith. *Gender Trouble. Feminism and The Subversion of Identity*. New York and London: Routledge Classics, 2006.

Burke, Peter J. and Jan E. Stets. *Identity Theory*. Oxford, New York: Oxford University Press, 2009.

Cixous, Hélène, Cohen Keith, and Cohen Paula. "The Laugh of the Medusa." *Signs*, vol.1, no. 4, 1976, pp. 875-93.

- Dawn Wong, Hertha. *Sending My Heart Back Across the Years. Tradition and Innovation in Native American Autobiography*. New York, Oxford: Oxford University Press, 1992.
- De Beauvoir, Simone. *The Second Sex*. London: Jonathan Cape, 1956.
- Griffiths, Morwenna. *Feminisms and The Self. The Web of Identity*. London and New York: Routledge, 1995.
- Gunn Allen, Paula. "*The Sacred Hoop. Recovering the Feminine in American Indian Traditions*". New York: Open Road Integrated Media, 1992.
- Hooks, Bell. *Feminism Is For Everybody. Passionate Politics*. New York and London: Routledge, 2015.
- Kidwell, Clara Sue and Alan Velie. *Native American Studies*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2005.
- Krupat, Arnold. *The Voice in the Margin. Native American Literature and the Canon*. Berkeley, Los Angeles, Oxford: University of California Press, 1989.
- Lawler, Steph. *Identity. Sociological Perspectives*. 2<sup>nd</sup> Ed. Cambridge: Polity Press, 2014.
- Lundquist, Susan. *Native American Literatures: An Introduction*. New York: Continuum, 2004.
- Mann, Barbara Alice. (Ed). *Daughters of Mother Earth: The Wisdom of Native American Women*. Westport, Connecticut and London: Praeger, 2006.
- Merchant, Carolyn. *The Death of Nature. Women, Ecology, and the Scientific Revolution*. New York: Harper & Row Publishers, 1990.
- Mies, Maria and Vandana Shiva (eds). 2nd ed. *Ecofeminism*. London and New York: Zed Books, 2014.
- Mihesuah, Devon A. *Indigenous American Women. Decolonization, Empowerment, Activism*. Lincoln: University of Nebraska, 2003.
- Plumwood, Val. *Feminism and the Mastery of Nature*. London and New York: Routledge, 1993.
- Smith, Sidonie and Julia Watson. *Reading Autobiography. A Guide for Interpreting Life Narratives*. Minneapolis: Minnesota University Press, 2001.
- Spelman, Elizabeth V. *Innessential Woman. Problems of Exclusion in Feminist Thought*. Boston: Beacon Press, 1988.
- Tuhiwai Smith, Linda. *Decolonizing Methodologies. Research and Indigenous Peoples*. New York: St. Martin's Press, 1999.

Woodward, Kath (ed.). "Questions of Identity." *Questioning Identity: Gender, Class, Ethnicity*. London and New York: Routledge, 2004, pp. 5-42.

## **2. Lucrări despre fiecare autor în parte**

### **Leslie Marmon Silko**

Barnett, Louise K. and James L. Thorson (eds). *Leslie Marmon Silko: A Collection of Critical Essays*. New Mexico: University of New Mexico Press, 2011.

Domina, Lynn. "'The Way I Heard It': Autobiography, Tricksters, and Leslie Marmon Silko's *Storyteller*." *Studies in American Indian Literatures*, vol.19, no. 3, 2007, pp. 45–67. *JSTOR*, [www.jstor.org/stable/20737377](http://www.jstor.org/stable/20737377). Accessed 8 July 2020

Silko, Leslie Marmon. *Yellow Woman and A Beauty of the Spirit. Essays on Native American Life Today*. New York, London, Toronto, Sydney, Tokyo, Singapore: Simon & Schuster, 1996.

### **Louise Erdrich**

Bouzonviller, Elizabeth. "'Books. Why?'" Staging the Reading Act in Louise Erdrich's Autobiographical Texts. *Women's Life Writing and the Practice of Reading*. Valérie Baisnée- Keay, Corrine Bigot, Nicoleta Alexoae-Zagni and Claire Basin (eds), Cham: Palgrave Macmillan, 2018, pp. 307-322.

Castillo, Susan. Review of *The Blue Jay's Dance: A Birthyear*. *Studies in American Indian Literatures*, vol, 9, no. 4, 1997, pp. 89–96.

Freedman, Diane P. "Maternal Memoir as Eco-Memoir." *Interdisciplinary Studies in Literature and Environment*, vol. 15, no. 2, 2008, pp. 47–58. *JSTOR*, [www.jstor.org/stable/44086721](http://www.jstor.org/stable/44086721). Accessed 16 Apr. 2021.

Hafen, Jane P (ed.). "On Luise Erdrich" *Critical Insights. Louise Erdrich*. Ipswich, Massachusetts: Salem Press, 2013, pp. 3-17.

Stirrup, David. *Louise Erdrich. Contemporary Native American and Canadian Writers*. Manchester and New York: Manchester University Press, 2010.

### **Joy Harjo**

Bruchac, Joseph. Interview with Joy Harjo. "The Story of All Our Survival". *Survival This Way. Interview with American Indian Poets*, Tucson: Sun Tracks and the University of Arizona Press, 1987, pp. 87-103.

Coltelli, Laura (Ed). *The Spiral of Memory. Interviews*. Ann Arbor: The University of Michigan Press, 1996.

Harjo, Joy. "Oklahoma: The Prairie of Words". *WAL*, vol.35, no. 2, 2000, pp. 125-128.

Pettit, Rhonda. *Joy Harjo. Western Writers Series*. Boise, Idaho: Boise State University, 1998.

### **Linda Hogan**

Gould, Janice. "The Warrior Spirit." *The Women's Review of Books*, vol. 30, no. 4, 2013, pp. 21–22. *JSTOR*, [www.jstor.org/stable/24430480](http://www.jstor.org/stable/24430480). Accessed 15 Apr. 2021

Hogan, Linda. "Native American Women: Our Voice, the Air." *Frontiers: A Journal of Women Studies*, vol. 6, no. 3, 1981, pp. 1–4. *JSTOR*, [www.jstor.org/stable/3346200](http://www.jstor.org/stable/3346200). Accessed 20 April 2021.

Martanovschi, Ludmila. "Coping with Trauma: Self-Portrayal in Linda Hogan's Memoir". *University of Bucharest Review*, vol. X, no.1, 2008, pp. 52-59.

Stein, Rachel, and Linda Hogan. "An Ecology of Mind: A Conversation with Linda Hogan." *Interdisciplinary Studies in Literature and Environment*, vol. 6, no.1, 1999, pp.113–118. *JSTOR*, [www.jstor.org/stable/44070394](http://www.jstor.org/stable/44070394). Accessed 24 Apr. 2021.

### **3. Bibliografie generală**

Anderson, Kim. *Life Stages and Native Women. Memory, Teachings, and Story Medicine*. Winnipeg: University of Manitoba Press, 2011.

Battaille, Gretchen M (ed). *Native American Representations. First Encounters, Distorted Images and Literary Appropriations*. Lincoln and London: University of Nebraska Press, 2001.

Cook-Lynn, Elizabeth. *Why I Can't Read Wallace Stegner and Other Essays. A tribal Voice*. Madison: The University of Wisconsin Press, 1996.

Hesford, Wendy S. *Framing Identities. Autobiography and the Politics of Pedagogy*. Minneapolis, London: University of Minnesota Press, 1999.

Martanovschi, Ludmila. *Decolonizing the Self: Memory, Language and Cultural Experience in Contemporary American Indian Poetry*. Constanta: Ovidius University Press, 2009.

Miller, Christine and Patricia Chuchryk. (eds). *Women of the First Nations. Power, Wisdom, and Strength*. Winnipeg: The University of Manitoba Press, 1996.

Niethammer, Carolyn. *Daughters of the Earth. The Lives and Legends of American Indian Women*. New York: Collier Books. Macmillan Publishing Company, 1977.

Tohe, Laura. "There is No Word for Feminism in My Language". *Wicazo Sa Review*, vol. 15, no. 3, 2000, pp. 103-110.